

Frá Norsks Forsvarsprogram fram til utgangen av 1952.

Bjarni Benediktsson – Stjórnámál – Utanríkismál – Utanríkisráðherra – Norsk Forsvarsprogram –
Ársverk - 1952

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnámálamaðurinn
Askja 2-14, Örk 4

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

OVERSIKT OVER DE VIKTIGSTE TREKKENE I DET UTVIDETE
NORSKE FORSVARSPROGRAM FRAM TIL UTGANGEN AV 1952.

HÆREN

1. Feltavdelingene vil bli bragt opp til en mobiliseringsstyrke på ca. 4 divisjoner, d.v.s. en øking fra 1950 på henimot 50 %.
2. Heimevern og lokalvern styrkes. Enkelte lokalvern-avdelinger vil gjennomgå forlengede repetisjonsøvelser nå opp til et høyere nivå, og kunne gå inn i feltstyrkene.

FLYVÅPNET

1. Antallet skvadroner vil bli økt til 11, d.v.s. en øking på vel 50 %.
2. Samtlige jagerskvadroner vil bli utstyrt med jetfly.
3. Radarkjeden, sambandet og kommandosystemet vil bli utbygget.

LUFTVERNARTILLERIET

1. Antall batterier og mobiliseringsstyrker vil bli fordoblet.

MARINEN

1. Ombygging av 3 jagere til eskortefartøyer.
2. Nybygging av skrog til 5 minesveipere.
3. Mineforsvaret, havneforsvaret og operasjonssystemet vil bli utbygget.

KYSTARTILLERIET

1. Programmet forutsetter en utbygging og effektivisering av de festninger som har særlig strategisk betydning.

MANNSKAPSPROBLEMET

1. Det vil i perioden bli utdannet ca. 45.000 mann til feltavdelingene, hvilket vil bringe dens samlede mobiliseringsstyrken opp i 270.000 mann ved utløpet av 1952. (En øking på ca. 30 %).
2. Førsteopplæringstiden vil bli oppregulert til 12 måneder for alle forsvarsgrenene. Repetisjonsøvingene vil bli forlenget til 60 dager for Hæren og 90 dager for de øvrige våpen.
3. Som et ledd i den stående beredskap for å sikre landet mot overraskende angrep vil en søke å:
  - a) Holde inne styrker på land (inklusive Kystartilleriet og Luftvernartilleriet) av en samlet størrelse på ca. 1 divisjon.
  - b) Holde samtlige flyskvadroner på full styrke til enhver tid.
  - c) Ha utrustet marinefartøyer betydelig over det som er vanlig i fred.

d) Skaffe heimevernet bedre våpen og utstyr og intensifisere øvingene.

4. Befalskorpset i alle forsvarsgrener vil bli vesentlig styrket. De faste kadrene vil bli utvidet fra ca. 4.050 til ca. 6.000.

MILITÆR PRODUKSJON

Programmet forutsetter blant annet full utnyttelse av produksjonskapasiteten ved de militære fabrikker. En regner med at det i perioden vil medgå ialt ca. 70-80 millioner kroner til dette formål.

BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET

Det vil bli benyttet ca. 130 millioner kroner i to-årsperioden til bygge- og anleggsvirksomhet. Hovedvekten vil bli lagt på nybygging av magasiner, lagre, verksteder og kaserner, fortsatte fortifikatoriske arbeider, samt visse vei-, jernbane- og havnearbeider av særlig militær betydning. Flyplassene vil utbygges slik at det i hver landsdel vil finnes minst en fullt utstyrt flyplass for moderne jagerfly.

OMKOSTNINGER:

1. Hvis programmet vedtas vil forsvarsutgiftene i inneværende budsjettår stige fra ca. 330 millioner kroner til ca. 450 millioner kroner. For budsjettåret 1951-52 regner man at utgiftene vil komme på ca. 650-700 millioner kroner.
2. Forsvarsutgiftene som hittil har utgjort ca. 3% av nasjonalinntekten, vil komme opp i ca. 6% i løpet av to-årsperioden.

MANNSKAPSPROBLEMET

1. Det vil i perioden bli påkommet ca. 45.000 mann til forsvarstjenesten, hvilket vil utgjøre betydelige mobiliseringsproblemer opp i 1952, og som vil utløses av 1952. (Se bilag på ca. 30 s).
2. Forberedelsestiden vil bli oppregulert til 12 måneder for alle forsvarsgrener. Repetisjonsøvingene vil bli begrenset til 60 dager for Maren og 90 dager for de andre grener.
3. Som et ledd i den stående beredskap for å sikre landet mot overraskende angrep vil en søke å:
  - a) Halde inne styrker på land (inklusive Kystartilleriet og luftvernarilleriet) av en samlet størrelse på ca. 1 divisjon.
  - b) Halde samtlige flykvadranter på full styrke til enhver tid.
  - c) Ha utrustet marinesfartøyer betydelig over det som vanlig i fred.

Beredskapslovgivningen.

Lov om særlige rådgjerdter under krig, krigsfare og liknende forhold.

Beredskapslovgivningen skal være en permanent del av norsk lovgivning. Ekstraordinære fullmakter skal bare bli aktuelle når Norge er i krig eller etter særskilt vedtak under nærmere angitte vilkår. Loven skal nyttes i situasjoner hvor rikets sikkerhet eller selvstendighet er truet. Den kan - bortsett fra krigstilfelle - kun gis anvendelse med Stortingets samtykke hvis dette er samlet eller hurtig kan sammenkalles. Stortinget kan også bringe anvendelse av loven til opphør helt eller delvis for hele riket eller deler av riket uten at det trenges lovs form.

Loven vedrører fastsettelse av krigsskueplass, straffettspleie, dødsstraff for forederi, oppsetting av forrederidomstoler utelukkende med fagdommere, administrative sikringsiltak mot personer som med skjellig grunn mistenkes for forbrytelser som under krig og krigsfare vil bety en fare for rikets sikkerhet eller selvstendighet. Denne bestemmelse er særlig rettet mot femtekolonnevirksomhet. Går sikringen ut over tre måneder, må saken forelegges for et særskilt råd ^{til} ~~for~~ uttalelse. Forövrig finnes bestemmelser om kontroll med ytrings- og pressefriheten under krig, tvangsavståelse av eiendomsrett eller annen rådighet over lösöre mot godtgjörelse, spesielle fullmakter til Kongen vedrörende offentlig orden, folkehelse, forsyninger og vern av sivilbefolkning og eiendom.

I de tilfeller hvor Stortinget på grunn av krig er av-

skåret fra å utøve sin virksomhet tilligger det Kongen å gjøre de nødvendige tiltak for å ivareta rikets interesser.

Myndighet etter denne lov kan delegeres til andre hvis dette anses nødvendig for at lovens formål kan oppnås.

Loven ble gjort til gjenstand for en omfattende offentlig debatt som myndighetene var lydhøre overfor under den endelige utforming av lovteksten.

Væðingun

Fredag 9. mars 1951

55 000 årsverk

Da statsråd Hauge nylig la fram for Stortinget hovedtrekkene i forslaget til nye ekstraordinære forsvarsbevilgninger, nevnte han et tall som i grunnen bedre enn de mange millionbeløp illustrerer hva kraftanstrengelsen på dette felt egentlig betyr: Det som forsvaret og beredskapen for øvrig vil kreve i de nærmeste to årene, svarer til noe slikt som 55 000 årsverk, mot før 35 000.

Det vil altså si at vi må unnvære hva 55 000 mann kunne produsere i denne tiden, hva de kunne bygge, hva de kunne framstille av forbruksvarer. 55 000 manns arbeid blir ledet fra sivile

de stundum er kjent sek
ktningene kopier Stefan Rycerz og den
dvik kjøre utor bryggen i sin bil, ville
dig på at om ikke vaktmannen på Filip-
tiet finner det også merkelig at folk kan
s, og oppbarer påseus at folk kan bli